

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ JUDr. Ing. D. Ď. – S.**, so sídlom v Č., **2/ Akad. mal. a soch. M. T.**, bývajúcej v B., oboch zastúpených JUDr. J. H., advokátom so sídlom v B., proti žalovaným **1/ JUDr. J. J.**, bývajúcemu v B., správcovi konkurznej podstaty úpadcu **Ž.**, spol. s r.o., so sídlom v B., IČO: X., **2/ Ľ. K.**, bývajúcemu v Š., **3/ E. P.**, bývajúcemu v Š., **o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a o vypratanie nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 12 C 170/2001, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 23. novembra 2009 sp. zn. 6 Co 300/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcov uznesením z 23. novembra 2009, sp. zn. 6 Co 300/2009 zmenil uznesenie Okresného súdu Bratislava III zo 17. apríla 2009, č.k. 12 C 170/2001-250, ktorým bola žalobcom 1/, 2/ uložená povinnosť spoločne a nerozdielne doplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 2.584,14 € (77.850,- Sk) tak, že žalobcovia 1/, 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne doplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 2.589,13 € (78.000,- Sk). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že postup súdu prvého stupňa pri vyrubení nedoplatku bol vecne správny, nesprávna bola len výsledná suma nedoplatku.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali žalobcovia dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnili tým, že ide o zmeňujúce uznesenie. Namietali, že súdy nižších stupňov pri vyrubení súdneho poplatku za odvolanie vo veci samej nerešpektovali (ako základ poplatku) nimi uvedenú hodnotu nehnuteľnosti, ktorej vypratania sa v konaní domáhali (14.000,- Sk), čím porušili „ust. podľa § 237 písm. f/ O.s.p., čo malo za následok aj porušenie ust. podľa § 239 ods. 2 O.s.p. (veta za druhou čiarkou citujeme: pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu) čo je dostatočným dôvodom na podanie tohto dovolania, na jeho prijatie NS SR na konanie a rozhodnutie“. Tiež uviedli, že aj keď odvolací súd výzvou z 11. mája 2007 poučil žalobcov o následku nezaplatenia súdneho poplatku za odvolanie (vo veci samej) v tom zmysle, že odvolacie konanie zastaví, o odvolaní konal a rozhodol napriek tomu, že poplatok nezaplatili. Preto „aj v tomto prípade ide o oprávnenosť podania dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“. Na nesprávnosť výšky poplatku poukazuje o.i. uznesenie súdu prvého stupňa zo 17. apríla 2009, č.k. 12 C 170/2001-251, ktorým bol žalobcom vyrubený súdny poplatok za dovolanie (vo veci samej) už podľa nimi uvedeného základu poplatku. Žiadali, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak odvolací súd a/ zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na

podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Žalobcovia, označujúc napadnuté uznesenie odvolacieho súdu za zmeňujúce, odôvodňujú prípustnosť dovolania ustanovením § 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p. S uvedeným názorom nemožno súhlasiť. Za zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu možno totiž považovať len také rozhodnutie, ktorým odvolací súd vecne zmeňuje napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa; teda ho nahrádza iným, rozdielnym rozhodnutím o veci samej (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 19/1998, 4 Cdo 90/1992, 3 Cdo 132/2003). Pre porovnanie rozhodnutí oboch súdov a záver, či rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k zmene rozhodnutia súdu prvého stupňa, je právne významný obsah rozhodnutí, nie ich formulácia. Rozhodujúce teda nie je to, ako odvolací súd z hľadiska slovného vyjadrenia označil, zostavil a zoštylizoval výrok svojho rozhodnutia (formálne hľadisko), ale to, či odvolací súd svojím rozhodnutím niečo vecne zmenil na tom, čo pred ním deklaroval alebo konštituoval súd prvého stupňa (vecné hľadisko).

V danom prípade súd prvého stupňa vo výroku uznesenia zo 17. apríla 2009, č.k. 12 C 170/2001-250 uložil žalobcom 1/, 2/ povinnosť v lehote 10 dní od doručenia uznesenia spoločne a nerozdielne doplatiť na účet súdu súdny poplatok za odvolanie vo výške 2.584,14 €. Vychádzal pritom z ustanovenia § 6 ods. 2 a § 7 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „ZSP“), ako aj z položky č. 1 písm. a/, b/ Sadzobníka súdnych poplatkov (ktorý je prílohou ZSP), účinných ku dňu podania odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa vo veci samej z 15. decembra 2006, č.k. 12 C 170/2001-134, t.j. k 6. februáru 2007. Predmetom odvolacieho konania mali byť dva nároky žalobcov, a to 1. určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a 2. vypratanie nehnuteľnosti. Za v poradí prvý nárok (neoceniteľný peniazmi) súd prvého stupňa vyrubil súdny poplatok pevnou sumou (3.000,- Sk) podľa položky č. 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov. Za v poradí druhý nárok súd prvého stupňa vyrubil súdny poplatok percentnou sadzbou, keď za základ poplatku považoval hodnotu predmetu sporu; nie však sumu uvedenú žalobcami (14.000,- Sk), ale kúpnu cenu nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom uvedenej zmluvy a ktorej vypratania sa žalobcovia domáhali (1.300.000,- Sk), pričom samotný poplatok vypočítal podľa položky č. 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov (6 % z 1.300.000,- Sk = 78.000,- Sk). Dospel tak k záveru, že celková výška súdneho poplatku za

odvolanie predstavuje celkom 81.000,- Sk. Keďže žalobcovia už časť z tejto sumy, konkrétne 3.150,- Sk zaplatili, sú povinní doplatiť ešte 77.850,- Sk, po zavedení meny euro prepočítaných (podľa § 2 ods. 3 zákona č. 659/2007 Z.z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike) na 2.584,14 €.

Odvolací súd vo výroku uznesenia z 23. novembra 2009, sp. zn. 6 Co 300/2009, ktorým rozhodol o odvolaní žalobcov proti uzneseniu súdu prvého stupňa, uviedol, že „napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa mení tak, že navrhovatelia 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne doplatiť na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok za odvolanie vo výške 2.589,13 €“ (78.000,- Sk). Okolnosti podstatné pre vyrubenie súdneho poplatku za odvolanie žalobcov proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa vo veci samej posúdil po skutkovej i právnej stránke zhodne so súdom prvého stupňa. Zistil však, že žalobcovia doposiaľ nezaplatili 3.150,- Sk, ale len 3.000,- Sk. Jediným dôvodom zmeny uznesenia súdu prvého stupňa odvolacím súdom bola teda oprava zrejmej nesprávnosti (§ 164 O.s.p.), ktorú by v prípade jej (skoršieho) zistenia bol odstránil samotný súd prvého stupňa vydaním opravného uznesenia; a ak by k tomu došlo, odvolaciemu súdu by neostalo iné, len odvolaním napadnuté uznesenie (ako vecne správne) potvrdiť. Avšak ani za situácie, ktorá rozhodnutím odvolacieho súdu nastala, nemožno uzavrieť, že by odvolací súd svojím rozhodnutím niečo vecne zmenil na tom, čo pred ním konštituoval súd prvého stupňa. Povinnosť žalobcov doplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa vo veci samej totiž uložili oba sudy, vychádzajúc z rovnakých dôvodov, pričom nepatrný rozdiel v sume poplatku (150,- Sk; 4,99 €) nemožno považovať za iné, rozdielne rozhodnutie, majúce vplyv na poplatkovú povinnosť žalobcov.

V danom prípade teda nejde o zmeňujúce uznesenie, proti ktorému by dovolanie bolo prípustné v zmysle § 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p. Odvolací súd nerozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska, dovolanie preto nie je prípustné ani podľa § 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p. Keďže nejde ani o žiadne z uznesení podľa § 239 ods. 2 O.s.p., prípustnosť dovolania neprichádza do úvahy ani podľa tohto ustanovenia. Pokiaľ dovolatelia odôvodňujú prípustnosť dovolania tým, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je po právnej stránke zásadného významu, dovolací súd poznamenáva, že túto skutočnosť, a teda i s ňou súvisiacu prípustnosť dovolania proti svojmu (potvrdzujúcemu) uzneseniu musí vysloviť samotný odvolací súd, k čomu v danom prípade nedošlo.

Vzhľadom k zákonnej povinnosti (§ 242 ods. 1 O.s.p.) prihliadnuť na existenciu procesných väd konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal dovolací súd prípustnosť dovolania aj podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolatelia netvrdili a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Dovolatelia tvrdia, že konanie je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorej existenciu vidia jednak v tom, že súdy pri vyrubení súdneho poplatku za odvolanie (v časti o vypratanie nehnuteľnosti) nevychádzali z nimi uvedenej hodnoty nehnuteľnosti, a tiež v tom, že odvolací súd odvolanie prejednal aj bez zaplataenia súdneho poplatku, hoci ich predtým poučil o inom postupe (o zastavení konania).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. V danom prípade žiadne z procesných práv žalobcov porušené nebolo. Pri vyrubení súdneho poplatku súd nie je viazaný cenou predmetu poplatkového úkonu (základom poplatku), ktorú uviedol poplatník; naopak, v zmysle § 7 ods. 3 ZSP je povinný sám ju určiť, ak cena uvedená poplatníkom je zjavne nízka. Posúdenie primeranosti ceny zákon ponecháva na úvahu súdu. V prejednávanej veci súdy dospeli k záveru, že cena uvedená poplatníkmi (žalobcami) je zjavne nízka (14.000,- Sk), a že za základ poplatku treba považovať cenu uvedenú v kúpnej zmluve, ktorej neplatnosť žalobcovia navrhli určiť a na tom základe nehnuteľnosť vypratať (1.300.000,- Sk). Pokiaľ dovolatelia odôvodňujú nesprávnosť tohto záveru poukazom na

uznesenie súdu prvého stupňa zo 17. apríla 2009, č.k. 12 C 170/2001-251 (ktorým, ako tvrdia, im bol vyrubený súdny poplatok za dovolanie už podľa nimi uvedeného základu poplatku), dovolací súd dáva do pozornosti žalobcov zákon č. 273/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do nadobudnutia účinnosti uvedeného predpisu, t.j. do 1. júla 2007, sa súdny poplatok z návrhu o vypratanie nehnuteľnosti vyruboval podľa položky 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov (pozri aj Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. júna 2002, sp. zn. Cpj 20/2000 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. M Cdo 182/2002); od 1. júla 2007 sa vyrubuje podľa položky 1 písm. b/ Sadzobníka (porovnaj spoločné poznámky k položke 1 a 2, bod 1. pred a po nadobudnutí účinnosti zákona). Pokiaľ teda súdy dospeli k záveru, že pri vyrubení súdneho poplatku za odvolanie podané 6. februára 2007 (teda pred 1. júlom 2007) bolo potrebné vychádzať z (primeranej) ceny nehnuteľnosti v zmysle položky 1 písm. a/ Sadzobníka, bol ich postup správny. Pri vyrubení súdneho poplatku za dovolanie podané 7. apríla 2009 (teda po 1. júli 2007) už súd prvého stupňa postupoval podľa položky 1 písm. b/ Sadzobníka; preto tvrdenie žalobcov, že v tomto prípade súd vychádzal z nimi uvedenej ceny nehnuteľnosti, nie je opodstatnené.

Procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nezakladá ani skutočnosť, že odvolací súd prejednal odvolanie žalobcov aj bez zaplatenia súdneho poplatku, hoci pre taký prípad poučil žalobcov o zastavení konania. Predpokladom prejednanja odvolania odvolacím súdom je síce zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie v plnej výške, avšak skutočnosť, že odvolací súd na ňom netrval, nemala pre žalobcov negatívne dôsledky, dokonca im bola na prospech. Ak by bol totiž odvolací súd na splnení poplatkovej povinnosti trval, k prejednaniu odvolania žalobcov mohlo dôjsť až s určitým časovým odstupom (po splnení celej poplatkovej povinnosti), resp. vôbec (v prípade jej nesplnenia).

Vzhľadom k uvedenému dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie je v prejednávanej veci procesne neprípustné, preto ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého uznesenia odvolacieho súdu sa nezaoberal.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobcom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd im však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodali návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. januára 2011

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková